

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018- Nr. (14.7E-03)-

DĖL SUSITARIMŲ SU TABAKO GAMINIŲ GAMINTOJAIS

100 Atkurtai
Lietuvai

Informuojame, kad 2004 – 2010 metais Europos Sąjunga, atstovaujama Europos Komisijos ir valstybių narių, pasirašė 4 susitarimus su stambiausiais tabako gaminių gamintojais. Susitarimai iš esmės reiškė taikos susitarimus tuo metu JAV vykusiuose teisiniuose procesuose, kur tabako bendrovėms buvo pateikti ieškiniai dėl žalos atlyginimo už netiesioginį tabako gaminių neteisėtos apyvartos skatinimą. Pagal susitarimus tabako bendrovės Europos Sąjungai ir valstybėms narėms įsipareigojo sutarčių galiojimo metu mokėti fiksuotas kompensacijų sumas. Be to, pagal susitarimą tabako gaminių gamintojas privalo valstybei narei išmokėti priskaičiuotinų mokesčių (akcizai ir pridėtinės vertės mokestis) dydžio kompensaciją už atitinkamos valstybės narės teritorijoje sulaikytą originalią tabako gaminių produkciją, skirtą ne tos valstybės rinkai.

Informuojame, kad susitarimų su tabako gaminių gamintojais tekstai paskelbti internete (https://ec.europa.eu/anti-fraud/investigations/eu-revenue/cigarette_smuggling_en).

2017 metais pasibaigė susitarimas su Philip Morris Int. Susitarimo pratęsimui nepritarė Europos Parlamentas ir rekomendavo su kitais tabako gaminių gamintojais nutraukti galiojančius susitarimus 2019 metais. Europos Komisija iki metų pabaigos turėtų pateikti išvadą dėl susitarimų nutraukimo tikslingumo. Atsižvelgdama į tai, Europos Komisija dėl nuomonės pateikimo kreipėsi į valstybes nares, kadangi tokiam susitarimų nutraukimui reikalingas visų valstybių narių pritarimas.

Šiuo metu galioja susitarimai, kuriose numatomos tokios periodinės kasmetinės kompensacinės išmokos (paskirstomos tarp valstybių narių, dalis – Europos kovos su sukčiavimu tarnybai):

- su Japan Tobacco Imperial (JTI) – susitarimas galioja iki 2022 metų, kasmet moka po 15 mln. USD.

- su British American Tobacco (BAT) – susitarimas galioja iki 2030 metų, kasmet moka po 6 mln. USD, 2029 metais numatoma – 23 mln. USD.

- su Imperial Brands (ITL) – susitarimas galioja iki 2030 metų, kasmet moka po 12,5 mln. USD, nuo 2020 metų mokėtų po 17,5 mln. USD.

Igaliojimus pasirašyti susitarimus Lietuvos Respublikos finansų ministrui suteikė Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Pagal Susitarimų dėl bendradarbiavimo užkardant neteisėtą tabako gaminių apyvartą įgyvendinimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1366, nuostatas nuo 2016 metų paskirstytų įmokų dalis ir kompensacijos už Lietuvos kontrolės institucijų sulaikytą tabako gaminių kontrabandą skiriamos institucijų pareigūnams skatinti ir institucijų įrangai, kurios reikia neteisėtai tabako gaminių apyvartai užkardyti, įsigyti (2016 – 2019 metais išmokėta/numatyta gauti 6,2 mln. eurų).

Finansų ministerija kreipėsi į Vidaus reikalų ir Sveikatos apsaugos ministerijas dėl atitinkamos nuomonės susitarimų nutraukimo tikslingumo klausimais pateikimo. Pritaria susitarimų nutraukimui: Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Nacionalinė tabako ir alkoholio kontrolės koalicija. Nepritaria susitarimų nutraukimui: Finansų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, Muitinės departamentas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad susitarimų esmė yra ne bendradarbiavimas su tabako gaminių gamintojais, o kompensacijų už netiesioginį kontrabandos skatinimą užsitikrinimas. Susitarimų su tabako gaminių gamintojais nutraukimas reikštų atsisakymą nuo kompensacijų už tabako gaminių neteisėtos apyvartos skatinimą, taip pat tiesioginės žalos atlyginimą tais atvejais, kai sulaikoma kontrabandos būdu į Lietuvą patekusi originali tabako gaminių gamintojo produkcija, skirta ne Lietuvos rinkai.

Papildomai informuojame, kad Muitinės departamento duomenimis šiuo metu 12 valstybių narių nepritaria susitarimų nutraukimui (Vokietija, Čekija, Estija, Kipras, Bulgarija, Austrija, Graikija, Slovėnija, Slovakija, Rumunija, Suomija), Švedija laikosi neutralios pozicijos (nurodė, kad susitarimų reikia laikytis, kita vertus, jeigu valstybės narės norėtų susitarimus nutraukti anksčiau, tai nebūtų problema Švedijai).

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlytume susitarimų nutraukimo klausimą svarstyti ministrų pasitarime ir priimti atitinkamą protokolinį sprendimą. Finansų ministerija, atsižvelgdama į protokolinio sprendimo nuostatas, raštu atsakys į Europos Komisijos kreipimąsi.

PRIDEDAMA:

1. Dokumentai, 7 lapai.
2. Informacija apie pagal susitarimus gautų lėšų paskirtį, 1 lapas.
3. Vyriausybės pasitarimo protokolo projektas, 1 lapas.

Finansų ministras

Vilius Šapoka